Centenar Petre Tutea

Pe 6 octombrie s-au împlinit 100 de ani de la nasterea lui Petre Tutea, iar pe 3 decembrie comemorãm 11 ani de la moartea sa.

"Domnule, eu discut economia, economic. Pot sã fie ciuperci partidele, dar sã binevoiascã sã respecte doi termeni: tãranul stapân la sat si întreprinzãtorul stãpân în comuna urbanã. Dupã aia putem urla ca la terasã…"

Desi toate formatiunile de opozitie, fie ele parlamentare sau neparlamentare, agitã astãzi, fiecare pe limba ei, lozinca "reconstructiei Dreptei" (mai mult ca alternativã propagandisticã la stângismul social-democratiei decât ca realã asumare doctrinarã si ideologicã), nimeni nu pare sã-si mai aducã aminte sau sã se mai sinchiseascã de faptul cã în aceasta toamnã se împlinesc o sutã de ani de la nasterea celui mai mare om de dreapta pe care generatiile de azi au apucat sã-l vadã si sã-l auda pe viu, "românul absolut" PETRE TUTEA (6 octombrie 1902 – 3 decembrie 1991). Mediatizat de presa scrisã si audio-vizualã a primilor ani de dupã decembrie 1989 mai mult ca gânditor crestin, ca fost detinut politic – timp de 13 ani – în temnitele comuniste si ca memorialist spumos al vietii politice si culturale interbelice (Petre Tutea a fost prieten apropiat, între altii, cu Nae Ionescu, Petre Pandrea, Mircea Eliade si Emil Cioran).

Se stie mai putin cã Petre Tutea a fost doctor în Drept Administrativ si înalt functionar în Ministerul Economiei Nationale, cã avea o viziune economicã largã si realistã, cã testamentul lui politic, departe de a fi unul "radical" sau "reactionar", cheamã la necesitatea unei sinteze între conservatorism si liberalism, cu respectul principial al democratiei, statului de drept si economiei de piatã, care pot fi criticabile în anumite laturi ale lor, dar în afara cãrora nu se mai poate face astãzi istorie.

Petre Tutea a intuit perfect sensul si necesitatea unei drepte moderne, deschise spre adevãratele valori ale culturii si civilizatiei europene, dar si spre dinamismul economico-financiar al lumii americane, punând însã mai presus de toate interesul national si resurectia creatoare a virtutilor moral-spirituale ale unei traditii corect evaluate. Multe din paginile volumului Între Dumnezeu si neamul meu, dar si din alte scrieri sau interviuri ale sale, mãrturisesc, dincolo de profunda angajare crestinã, actualitatea gândirii politico-economice a lui Petre Tutea, anticomunistul care a avertizat din capul locului cã social-democratia nu este altceva decât "laptele bãtut al comunismului" si cã "pe pasii domnului ãstuia foarte mare care se cheamã întreprinzãtor, si despre care Sombart spunea cã e Erfinder (inventator), Entdecker (descoperitor), Organisator si Eroberer (cuceritor)", se sprijinã si înaintează "toatã civilizatia modernã".

Reconstructia Dreptei românesti de la asemenea temeiuri ar trebui sã porneascã. Iar pentru Petre Tutea ar trebui sã ne rugãm cu totii, ca pentru "constiinta noastrã mai bunã".

OPERA:

"Antropologie economicã - Perspectivele economice ale României moderne" (17 medalioane conclusive) în "Cuvântul";

"O noapte cu Brâncusi" (f.a.d.);

"Socrate" (studiu);

"Mircea Eliade". Apare în fascicole în revista "Familia" din Oradea, între 2 Februarie 1990 - 9 Septembrie 1990. 75 pag.; editie ulterioarã în Biblioteca revistei "Familia", Imprimeria de Vest, Oradea, 1992;

"Aristotel si arta" (reflectii estetice). În revista "Familia" (Oradea), nr. 1-2-3 din 1991;

"Mussolini s-a uitat la ceas si i-a dat ultimatum lui Dumnezeu" (eseu). Apãrut în "Cuvântul" (serie nouã), nr. 115-116-117-118;

"Între Dumnezeu si Neamul meu". Fundatia "Anastasia". Editura si Imprimeria "Arta Graficã", Bucuresti, 1992. 400 pag.;

"Bãtrânetea si alte texte filosofice". Editura "Viitorul românesc", Bucuresti, 1992;

"Reflectii religioase asupra cunoasterii". Editura "Nemira", Imprimeria Coresi, Bucuresti, 1992;

"Omul" (tratat de antropologie crestina). Editura "Timpul", Iasi, 1992;

"Philosophia perennis". Editura "Icar". Editura Horia Nicolescu, Bucuresti, 1992;

"Proiectul de tratat - Eros". (Prin colaborarea mai multor edituri): Editura "Pronto & Astra" (Brasov), Editura "Thetis" (Bucuresti); Editura Uniunii Scriitorilor din Republica Moldova, cu concursul Asociatiei "Porumbeni", Tipografia Centralã din Chisinãu, 1992;

"321 de vorbe memorabile ale lui Petre Tutea". Antologiile Humanitas, Editura "Humanitas", Bucuresti, 1993;

Cãrti despre Tutea:

"Convorbiri euharistice" de Dorin Popa. Institutul european pentru cooperare cultural- stiintificã, Iasi, Colectia Texte de frontierã, 1992;

"Jurnal cu Petre Tutea" de Radu Preda. Editura "Humanitas", Bucuresti, Imprimeria Coresi, 1992.

"Cugetãri memorabile" (I). Bucuresti, 1999.